

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 3.

Lýsingarprisur fyri petittreglu: 30 oyr. á forsiðuni, 20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 15. januar 1929.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bilagt á posthúsinum, brævaðvarnastøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

3. árg.

Tandlæge BREND
traffes 11-5. Telf. 114.

VEJSAGEN, den store — og maaske mest betydningsfulde — Sag, som Færingerne havde ventet sig saa megen Glæde af, lader nu til at være inde i en Fase, der giver alvorlige tænkende Mennesker Grund til at tvivle paa denne Sags snarlige Gennemførelse.

Som bekendt er Spørgsmaalet om Anlæg af Veje paa Færoerne ikke dukket op for nylig — og allermindest skaaret ud af den danske Trafik- og nu ogsaa Handelsexcelences Hjærtekammer. Man har jo herhjemme arbejdet med denne betydelige Sag i nu mere end en Menneskealder — og man er i Dag endnu ikke naaet ret længere end til Begyndelsen.

Der var maaske ikke til at begynde med saa megen Forstaaelse og maaske mindre Begejstring for Tanken om at anlægge Køreveje. Men efter at de første Forsøg var gjort, og man erfarede hvilken umaadelig Betydning disse Veje havde, saavel i en som i anden Henseende, var det snart et meget udbredt Ønske at faa Køreveje. Veje, Veje og atter Veje. Andragenderne strømmede ind til Lagtinget, og Kandidater, der stillede sig til de forskellige offentlige Tillidsposter, talte langt og bredt om, hvorledes det skulde blive det allerførste af det første, der førtes ud i Livet: Køreveje skulde skaffes gennem Bygden, ud i Haugen, og til Nabobygden, og naturligvis ogsaa til nærmeste Handelsplads.

Paa Vejspørgsmaalet eller Vejsagen har der været pukkelt baade i Tide og Utide. Men det viser sig nu, at det er en meget vanskelig Opgave at løse, eller en farlig Nød at knække — om man vil.

Hvis alt havde gaaet sin naturlige Gang, saa havde vi sandsynligvis nu haft hele Vejnettet i Orden. Men »det knager af Skaar« . . . og vi sidder tilbage med Smerterne heraf.

Man har i Danmark, som »Dimmalættingens« Redaktør oplyste paa Mødet forleden, opkastet det Tvivlsspørgsmaal, hvorvidt det er rigtigt at ofre Penge paa Færoerne paa et Tidspunkt, hvor Venstrepartiet ikke har Flertal blandt den færøske Befolkning. Saaledes var Redaktør Niclasens Tale — hans Forsvar for Exel. Stensballe — at forstaa: Færingene har at vælge imellem Sambandspartiets og de andre Partiers Synspunkter, maa-

ske foretrække de at gaa udenom Sambandspartiet, der sidder inde med den oprigtige, naive, patriotiske Hjærtebanker for Danmark, d. v. s. den Del af det danske Folk, som støtter det Madsen-Mygdalske Regime. Sambandspartiets patriotiske Sindelag har vist sig ikke at være en sur Sild værd, naar der er andre danske politiske Partier der fremsætte deres Syn paa den naturlige Udvikling.

Gaaderen altsaa løst foreløbig: At Vejsagen har haft saa trange og ublidelige Kaar, at den nu er bleven helt tynd — 2½ Meters Køreveje — er af hervedende Sambandsledere bleven paavist at have sin Grund i Sambandspartiets Tilbagegang blandt den færøske Befolkning.

Naah, selv om der kan være baade dette og hint der taler for, at denne Anskuelse, set med Sambandsojne, var rigtig, tror vi alligevel ikke det er Tilfældet. At gamle konservative Partier, der ikke er i Kontakt med den naturlige Udvikling, vil gøre hvad der kan gøres for at hemme Udviklingen, det er vi klare over, men at Færoerne ikke skulde faa de nødvendige Veje, Køreveje, som man nu i mere end en Menneskealder har søgt om, udelukkende af den Grund at Færingene ikke i tykt og tyndt fulgte Recepten fra de forenede Partier Venstre og Højre, det kan vi aldrig tro. Det er for meget paa een Gang.

Noget andet er, at der kan være noget om det, »Dimmalættingens« Redaktør ogsaa fremsatte paa foranævnte Møde, nemlig, at Skjelden ligger hos os. Ja desværre, det viser sig nu ogsaa at være rigtigt, idet det oplyses, at V. B. V. kun har afskibet 2 (skrives: to) færdige Veje til Trafikministeriet.

At Vandbygningsvæsenets Ingeniørkontor ligger hos os, det er rigtigt. Men Skylden viser sig nu at ligge hos dette Kontor, og det skal Færingene da ikke undgælde for, vel?

Vejsagen staar fremdeles som en Rebus, der nu forsøges løst efter de nuværende Magthaveres Smag og Behag.

Men det gaar langsomt, saa langsomt som aldrig før. Et har D'Herrere dog slaaet fast:

»Eventyret om Fjæren og Hønsene kan ogsaa fortælles paa anden Maade, end H. C. Andersen's Metode. H. C. Andersen fortæller, om en Fjær, der ved Sladder, Løgn og Digt forvandles til 5 Høns. Vejsagen kan tjene som Exempel paa al denne Fortælling, der har været om alt det gode, der kommer med den Masse Veje, der skal anlægges

paa Færoerne. Nu paa en ganske kort Tid er »Eventyret« om de mange, gode, brede Veje for-

vandlet til — ikke en Fjær — men 2 Veje.

Dette foregaar i Anno 1929.

HVAD DET NYE AAR LOVER OS!

DEN VIGTIGSTE BEGIVENHED I 1929:
UNDERHUSVALGENE I ENGLAND

Valget er gjort til et Hazardspil, men Arbejderpartiet vil vinde stærkt frem. — Et nyt Mac Donald-Kabinet?

Hvilke Overraskelser det kommende Aar end maatte have i Beredskab til os, saa tager man dog næppe Fejl, naar man betegner Underhusvalgene i England som den vigtigste Begivenhed i det kommende Aar. Det kan allerede i Dag med Bestemthed forudsiges, at de vil bringe Arbejderpartiet en stor Fremgang med Hensyn til Pladser i Underhuset.

Hazardspil.

Mere er det desværre umuligt at forudsige paa Grund af den engelske Valgrets absurde Karakter, der i høj Grad gør Valget til et Hazardspil. Det er dog ikke udelukket, ja, det er endda sandsynligt, at Valgsejren vil blive stor nok til at medføre Dannelsen af en ny Arbejderregering, hvis Basis vil blive solidere end den forstør.

Det vilde være en Begivenhed af uhyre Betydning ikke alene for England og ikke alene for den internationale Socialisme, men for hele Verden.

Ingen Hekseri.

Den nye Arbejderregering vil ganske vidst ikke være i Stand til at hekse og pludselig skabe et Himmerige paa Jorden, men den vil efter hele sit Væsen stræbe efter at give Englands indre og ydre Politik Kurs en ganske ny Retning, der vil betyde en fuldstændig Modsætning til den hidtidige.

Det uhyre britiske Riges Statsmagts hele Vægt, der i Dag virker i de store Udbyttendes Interesse, vil komme til at tjene de arbejdende Klassers Interesse, ikke alene ved Socialreformer, men ogsaa ved at understøtte de demokratiske Bevægelser overalt i Verden imod Fascisme og Imperialisme og ved at befordre Fredsbevægelsen. I Stedet for at bortodse Nationens økonomiske Kraft paa vanvittige Kaprustninger og derved forøge Krigsfaren, vil den ved energisk Afrustning faa Midler til vidtgaaende Socialreformer, og den vil ved sit Eksempel tvinge alle andre Nationer, der regeres demokratisk, til at gøre det samme, og derved vil den internation-

nale Atmosfære, der nu er svanger med Krigstrudslar, forvandles og blive afgjort fredelig.

Faar den ventede Arbejderregering i England Tid og Kraft til at virke med Held i denne Retning, da vil der heraf fremgaa endnu større Resultater.

Rusland! Amerika!

Det socialistiske Arbejder-Internationale har i Dag to store, smertelige Lakuner, idet de proletariske Masser i to Kæmperiger, nemlig de Forenede Stater og Rusland, ikke er repræsenterede deri.

Det er meget forskellige Aarsager, der holder disse to borte fra vort Internationale. Den amerikanske Arbejder er den bedst stillede i Verden. Forenet i et Arbejderparti vilde han være i Stand til at udrette store Ting for sin Emancipation. Men denne Opgave interesserer ham endnu ikke. Den russiske Arbejder hører til Verdens daarligst stillede Arbejdere, han er uvidende og arbejder under ganske forældede Betingelser. Og dog er der blevet stillet ham den Opgave straks, med eet Slag, at skulle skabe et Samfund, langt videre rækkende end det kapitalistiske. Under Forsøget paa at løse denne Opgave, der er uløselig under de Betingelser, der er levnet ham, opbruger han fuldstændig baade sine personlige Kræfter og sit Lands Produktionskraft.

Saa grundforskellige end de russiske Arbejdermassers Tænkevis og Metoder er fra de amerikanske Arbejders, saa stemmer de dog begge overens deri, at de ikke er forenelige med det socialistiske Arbejder-Internationales Tænkevis og Metoder.

En Verden for sig.

Det er paatrængende nødvendigt at vinde saavel de amerikanske som de russiske Arbejdere for vort Internationale, men dette kan ikke opnaas ved noget som helst taktisk eller organisatorisk Kneb, men kun derved, at Amerikanerne saavel som Russerne overbevises om Rigtigheden af vores Tænkevis og Metoder.

Dr. Alexandrines Hospital.

Paa Grund af Sygdom er Pladsen som Assistent i Køkkenet ledig.

Løn efter Aftale under Hensyntagen til Ansøgerindens Uddannelse. Ansøgninger, stilet til Hospitalet, sendes til Økonomaen.

Heerup.

Vinduer, Døre og Lister.

Godt og billigt Arbejde.
Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

Dette opnaar vi ikke ved teoretiske Forklaringer. De Forenede Stater saavel som Rusland er i Dag en Verden for sig, og deres Arbejdere ved saa godt som intet om den øvrige Verden, om hvilken de har fantastiske Forestillinger svarende til dem, Europæerne for hundrede Aar siden havde om Japan og Kina.

Men praktiske Resultater virker ganske anderledes end teoretiske Forklaringer, og da særligt praktiske Resultater i et saa fremragende Land som England. De vil gøre sig bemærkede overalt, de vil ikke kunne overses af Amerikanerne, og de vil ikke i Længden kunne holdes skjult for Russerne.

Ny Slagkraft.

Saaledes kan en engelsk Arbejderregering, der formaar at hævde sig, ikke blot efterhaanden afhjælpe Nødtilstandene i sit eget Land, bryde de kapitalistiske Udbyttendes økonomiske Monopoler med politiske Midler og trænge selve Udbygningen mere og mere tilbage, men den kan ogsaa befordre Freden og Friheden i hele Verden og ved disse Resultater tillige vinde Amerikas og Ruslands Arbejdere for sine Metoder, for Socialdemokratiets Metoder, og derved give det socialdemokratiske Internationale en Slagkraft, der gør det uimodstaaeligt.

Alt dette fordrer ganske vidst nogen Tid. Det kan ikke gennemføres i Løbet af et Aar. Men det er muligt, ja sandsynligt, at det er Aaret 1929 beskaaret at betegne Begyndelsen af denne socialistiske Fremgangs Æra, der vil resultere i et socialistisk Samfund.

Vi har derfor Lov til at hilse det kommende Aar med glade Forventninger.

Karl Kautsky.

